

**Sağlık Kurulu Başvurularındaki Silah Ruhsatı, Güvenlik (Silahlı ya da Silahsız)
Başvurularının Değerlendirilmesi: Retrospektif Bir İnceleme**
**Evaluation of Applications for Gun License, Security (Armed or Unarmed) in Health
Board Applications: A Retrospective Study**

Filiz Özsoy¹

¹Tokat Devlet Hastanesi

Psikiyatri kliniği

Sorumlu Yazar

Uzm. Dr. Filiz ÖZSOY

Tokat Devlet Hastanesi

Psikiyatri kliniği

E-mail: flzkoseoglu82@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı; engelli sağlık kuruluna silah ruhsatı ve güvenlik olmak için gelen hastaların aldıkları tanılar ve rapor sonuçlarının incelenmesidir.

Yöntem: Bu çalışmada 31.12.2017-01.12.2018 yılı içinde engelli sağlık kuruluna başvuran kişiler içinde kaçının silah ruhsatı ve güvenlik olmak için geldiği ve raporlarının nasıl sonuçlandığı geriye dönük dosyalardan taranmıştır.

Bulgular: Sağlık kuruluna başvuran 15.816 kişiden, 969 kişi silah ruhsatı, güvenlik, köy korucusu olmak ve av bayiliği almak amacıyla gelmiştir. Bu kişilerden 824 (%85.03) kişi erkek, 145 (%14.96) kişi ise kadın idi. 959 (%98.96) kişiye başvuru amaçları için olumlu sonuç verilirken, 8 (%0.82) kişi için olumsuz rapor çıkmıştır. 2 (%0.20) kişi ise hakkında karar verilmek üzere ileri bir merkeze sevk edilmiştir.

Sonuç: Silah ruhsatı, güvenlik, köy korucusu olmak ve av bayiliği almak amaçlı engelli sağlık kurulu başvuruları değerlendirilmiştir. Engelli sağlık kurulunda yapılan muayeneler ruh sağlığı ve hastalıkları asistanı ve uzmanının sık karşılaştığı ve iyi bilinmesi gereken hizmetlerdendir. Bu konuda yapılacak çalışmalar ruh sağlığı ve hastalıkları pratiğine önemli katkılarda bulunacaktır.

Anahtar kelimeler: Engelli sağlık kurulu, silah ruhsatı, güvenlik, ruh sağlığı ve hastalıkları.

Abstract

Aim : The aim of this study is; to examine the diagnosis and the results of the reports of patients applied to the disabled health board who wants to become security guard and to have gun license.

Method: In this study, records of the people, who applied to the disabled health board between 31.12.2017 and 01.12.2018, how many of them applied to have a gun license and to be security guard and how their reports were concluded was retrospectively screened.

Results: Among 15,816 people who applied to the health board, 969 of them came to have a gun license, to be security guard, village guard and hunting dealership. Of these, 824 (85.03%) were male and 145 (14.96%) were female. 959 (98.96%) individuals were given positive results for their application purposes, while 8 (0.82%) of them received negative reports. 2 of them (0.20%) were referred to a further center for decision.

Conclusion: Applications to disabled health board aiming to have a gun license, to be a security guard, to be a village guard and to obtain hunting dealership were evaluated. The examinations, performed in the disabled health board are the services that the mental health and disease assistant and specialist are frequently faced with and should be well known. The studies to be carried out on about this subject will make significant contributions to the practice of mental health and diseases.

Key words: Disabled health board, gun license, security, mental health and diseases.

Giriş

‘Yakından veya uzaktan canlıları öldürebilen, yaralayabilen, etkisiz hale getirebilen, yok edip parçalayabilen araç ve aletlerin tümü’ hukuk mevzuatında silah olarak tanımlanmaktadır (1). Ülkemizde ateşli silahlara karşı bir eğilim olduğu bilinmekte ve son yıllarda da silahlanmada artış olduğu görülmektedir (2). Silah taşımak veya bulundurmamak isteyen her vatandaş ülkemizde silah ruhsatı (SR) almak zorundadır (3). Türkiye’de, ortalama 2,5 milyon civarında ruhsatlı silah bulunmaktadır. Bu rakamın en az 3 katı kadar da ruhsatsız silah olduğu tahmin edilmektedir (4). Ülkemizde bu konu ile ilgili yapılan çalışmalarda ateşli silahların % 66-75.6’sının ruhsatsız olduğu belirlenmiştir (1). Cinayet vakalarının incelenmesi ile yapılan bir araştırmada ruhsatsız silah kullanımının ruhsatlı silah kullanımına oranla 4 kat fazla olduğu tespit edilmiştir (1, 5). 2005 yılına ait Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine göre; 668.889 kişiye, 2006 yılında ise 612.891 kişiye silah ruhsatı verilmiştir (6). Türkiye’de üçte biri ruhsatlı olan, diğerleri ise kaçak veya ruhsatsız olduğu tahmin edilen toplam sekiz milyon civarında silah bulunmaktadır (7).

21 yaşını dolduran her yurttaş, yasal olarak silah bulundurma ruhsatı alabilmektedir. 15.05.1997 tarih ve 1159-109 sayılı İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü genelgesi ile silah ruhsatı alacak her birey sağlık kurulu muayenesinden geçmek zorundadır. Türkiye’de ruh sağlığı ve hastalıkları branşı ile ilgili olarak silah ruhsatı alınmasına engel olan durumlar; “psikiyatrik hastalığı, kişilik bozukluğu, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı veya dürtü

kontrol bozukluğu olanlar” şeklinde sıralanmıştır (7).

Silah ruhsatı başvurularında ruhsal muayene ile ilgili belirli standartlar bulunmamaktadır. Ayrıca hekimin yeterli ve gerekli gördüğü ölçüde muayene edilip değerlendirilmedi; iş yükü fazlalığı, zaman kısıtlılığı, uzun dönemli takip ve gözlem içermeyen ruhsal değerlendirmenin yetersizliği, hastanelerdeki psikoloji laboratuvarlarının donanım ve personel eksikliğinden dolayı yetersizliği ve çıkacak olumsuz bir rapor karşısında kişilerden gelebilecek tehditler gibi nedenlerle yapılamamaktadır (8).

Ateşli silah sahibi olanların sayısı arttıkça ateşli silaha bağlı ölüm oranları da artmaktadır (9). Ateşli silahlara evlerde ulaşılabilir olması homisid ve suisid oranlarını da artırmaktadır (10). Dolayısı ile silah ruhsatı için sağlık kurullarına başvuran kişilerde daha detaylı inceleme yapılması, başvuranlarda klinik ya da subklinik psikopatolojilerin saptanmasında seçici davranılması ateşli silaha bağlı olası ölüm ve yaralanma olaylarında azalma sağlayabilir (11).

Bu çalışmanın amacı, bir devlet hastanesi sağlık kuruluna silah ruhsatı almak, silahlı veya silahsız güvenlik görevlisi olmak, köy korucusu olmak ve av bayiliği için ruhsat almak amacıyla başvuran kişilerin değerlendirilmesinin yapılmasıdır.

Gereç ve Yöntem

1 Ocak 2017-31 Aralık 2017 tarihleri arasında Tokat Devlet Hastanesi Engelli Sağlık Kurulu'na silah ruhsatı almak, silahlı veya silahsız güvenlik görevlisi olmak, köy korucusu olmak ve av bayiliği için ruhsat almak amacıyla başvuran kişiler değerlendirilmiştir. 2017 yılı içinde toplam 969 kişinin sağlık kuruluna rapor talebiyle

başvurduğu anlaşılmıştır. Silah ruhsatı almak, silahlı veya silahsız güvenlik görevlisi olmak, köy korucusu olmak ve av bayiliği için ruhsat almak amacıyla başvuran kişiler arasında 18 yaş altında olgu bulunmamaktaydı. Otomasyon sistemindeki girilen tanımlar eksik ve yetersiz olduğu için; sağlık kurulu dosyalarının taranması ile bu inceleme gerçekleştirilmiştir. Tüm hastaların başvuru amaçları, demografik verileri, aldıkları tanımlar ve raporlarının sonuçlanma şekli kaydedilmiştir.

İstatistiksel analizler için SPSS versiyon 18.0 paket programı kullanıldı. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar (ortalama, standart sapma, sıklık, oran gibi) kullanıldı.

Bulgular

2017 yılı içerisinde Tokat Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu'na toplamda 15.816 başvurunun olduğu anlaşıldı. 2.985 kişinin askeri sağlık kurulu, 7.895 kişinin evde bakım hizmeti, vergi indirimi, engelli kimlik kartı ya da 2022 sayılı yasadan faydalanmak için başvuruda bulunduğu görülmüştür. 4.936 kişinin ise; silah ruhsatı almak, güvenlik görevlisi ya da köy korucusu olmak, av bayiliği için ruhsat almak, iş başvurusu, özel taşıt vergisi veya vesayet davası gibi adli davalar ile sağlık kuruluna müracaat ettiği tespit edilmiştir.

Toplamda 969 kişi silah ruhsatı almak, silahlı veya silahsız güvenlik görevlisi veya köy korucusu olmak ve av bayiliği için ruhsat almak amacıyla başvuruda bulunmuştur. Bu başvurulardan 586 (%60.47) kişi silah ruhsatı almak için, 269 (%27.76) kişi silahlı güvenlik olmak için, 70 (%7.22) kişi silahsız güvenlik olmak, 32 (%3.30) kişi av bayiliği ruhsatı almak

ve 12 (%1.23) kişi de köy korucusu olmak amacıyla başvuruda bulunmuştur. Bu kişilerden 824 (%85.03) kişi erkek, 145 (%14.96) kişi ise kadın idi. Erkek başvuru sahiplerinin sırası ile başvuru amaçları; silah ruhsatı almak amacıyla 555 (%67.35) kişi, silahlı güvenlik olmak amacıyla 195 (%23.66) kişi, silahsız güvenlik olmak amacıyla 44 (%5.39) kişi, av bayiliği ruhsatı almak için 18 (%2.18) kişi ve köy korucusu olmak amacıyla da 12 (%1.45) kişi olduğu görülmüştür. Kadın cinsiyetten başvuranların başvuru amaçları sırası ile; silahlı güvenlik olmak için 74 (%51.03) kişi, 31 (%21.37) kişi silah ruhsatı almak

için, 26 kişi (%17.93) silahsız güvenlik olmak amacıyla ve 14 kişi (%9.65) de av bayiliği ruhsatı almak için olmuştur (Tablo.1 ve Tablo.2). 959 (%98.96) kişiye başvuru amaçları için olumlu sonuç verilirken, 8 (%0.82) kişi için olumsuz rapor çıkmıştır. 2 (%0.20) kişi ise hakkında karar verilmek üzere ileri bir merkeze sevk edilmiştir. Toplamda 30 (%0.30) kişi ruh sağlığı ve hastalıkları heyetince değerlendirilmiştir ve 4 (%0.41) kişi ise ruh sağlığı ve hastalıklarından tanı almıştır. Kişilerin aldıkları tanımlar ise sırası ile; uyum bozukluğu, bipolar affektif bozukluk ve alkol madde bağımlılığı olmuştur.

Tablo 1. Kişilerin Başvuru Nedenleri.

Başvuru Nedeni	Sayı	Yüzde (%)
Silah ruhsatı	586	% 60.47
Silahlı güvenlik	269	% 27.76
Silahsız güvenlik	70	% 7.22
Av bayiliği ruhsatı	32	% 3.3
Köy korucusu olmak	12	% 1.23

Tablo 2. Cinsiyete göre başvuru dağılımı.

Başvuru nedeni	Erkek	Kadın
Silah ruhsatı	555 (%67.35)	31 (%21.37)
Silahlı güvenlik	195 (%23.66)	74 (%51.03)
Silahsız güvenlik	44 (%5.39)	26 (%17.93)
Av bayiliği ruhsatı	18 (%2.18)	14 (%9.65)
Köy korucusu olmak	12 (%1.45)	-

Tartışma

Retrospektif nitelikli çalışmamızda sağlık kuruluna başvuran 15.816 kişiden 969 kişinin silah ruhsatı almak, silahlı veya silahsız güvenlik görevlisi olmak, köy korucusu olmak ve av bayiliği için ruhsat almak amacıyla başvurduğu anlaşılmıştır.

Sağlık kurulu başvurularında silah ruhsatı başvuru oranlarının incelendiği bir çalışmada; 284 kişinin başvuruda bulunduğu görülmüştür. Silahlanma gerekçesi olarak ise; güvenlik %81.3, miras kalan silah alma %4.2, riskli bir işte çalışıyor olma %4.9, komşusunda silah bulunuyor olması %2.8 ve diğer nedenler %6.7 olarak gösterilmiştir (12). Başka bir çalışmada ise; güvenlik gereksinimi ve hobi amaçlı olarak silah ruhsatı alındığı saptanmıştır (13).

Silah ruhsatı başvurularında bizim sonuçlarımızda; erkeklerin oranı oldukça fazla idi (5.68 kat erkekler fazla sayıda idi). Literatüre bakıldığında; bir çalışmada kadın erkek oranı 5/12 olarak bulunmuştur (14). Başka bir çalışmada bu oran 1/24 olarak saptanmıştır (1). Tan ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmada ise silah ruhsatı başvurularında 80 kişi (%92,0) erkek ve 7 kişi (%8,0) kadın olduğu tespit edilmiştir (15). Torun ve arkadaşları ise; kadın erkek oranını 13/79 olarak bulmuştur (11).

Sonuçlarımızda kadınların silah ruhsatı başvurularında eşlerinden kalan silahı almak ya da yine eşlerine ait olan silahın eşlerinin ruhsat alamaması gerekçesi ile alınması amacıyla başvuru yaptıkları görülmüştür. Kadın cinsiyette güvenlik başvurularının silahlı ve silahsız görece fazla olduğu da görüldü.

Çalışmamızda kişilerin yaşları 21-79 arasında değişmekte idi. Uysal ve arkadaşları çalışmasında yaş aralığını 22-83, Tan ve arkadaşları ise 25-80 olarak tespit etmişlerdir (14, 15).

Silah ruhsatı için yapılan başvurulardan sonra ikinci sırada silahlı güvenlik olmak için yapılan başvurular yer almıştır. Uysal ve arkadaşları da; silah ruhsatı izni alımı için en sık başvuru nedeninin güvenlik görevlisi olarak çalışmak olduğunu bulmuştur (14).

Bizim sonuçlarımızda kişilerin meslekleri dosyalara düzenli yazılmadığı için kişilerin meslekleri ile ilgili bilgilere ulaşılamadı. Literatürde yapılan bir çalışmada; silah ruhsatı alan meslek gruplarının başında esnaf, emekli, işçiler ve çiftçiler yer almıştır (1). Tan ve arkadaşlarının çalışmasında ise; iş adamları ve müteahhitler silah ruhsatı başvurularında ön sırada gelmiştir (15). Başka bir çalışmada ise en sık silah alma ruhsatı başvurusu yapan meslekler olarak esnaflar, işçi ve memurlar sıralanmıştır (11). Yurt dışında yapılan bir çalışmada ise; en sık silah edinme nedeni olarak %46 oranıyla güvenlik gösterilmiştir (16).

Sonuçlarımızda başvuru sahiplerinden 8 kişiye olumsuz rapor verilmiştir. Bu kişilerden 4'ü başka bölümlerle ilgili hastalıklar iken (görme kaybı, kronik hastalıklar gibi nedenlerle), 4 kişi ise ruh sağlığı ve hastalıkları ile ilgili hastalıklardan olmuştur. Geçmişinde özkıyım girişimi olan iki olguya uyum bozukluğu tanısı ile olumsuz rapor verilmiştir. Türkiye'de ateşli silahla intihar oranları 2002 yılında %18.1 iken 2011 yılında bu oran %26.1'e yükselmiştir. Güneydoğu Anadolu bölgesindeki 251 toplam intihar vakasının 88 tanesinin ateşli

silahla meydana geldiği ve bunların 69 erkek, 19 tanesinin ise kadın olduğu tespit edilmiştir (17). Bir çalışmada ateşli silah kullanarak işlenen suçlarda; olguların %96'sının erkek olduğu bulunmuştur. Bu çalışmada 33 kişinin (%66) kullandığı ateşli silahın ruhsatsız olduğu belirlenmiştir (18).

Ruh sağlığı ve hastalıklarından verilen diğer tanılar ise; bipolar affektif bozukluk ve alkol madde bağımlılığı olmuştur. Alkol ve madde bağımlılığında; antisosyal davranış, şiddet eğilimi ve cinayet işlemenin daha sık olduğu, bir silaha ulaşabilmenin suç işleme ve kendine zarar verme açısından önemli bir etken olduğu bildirilmektedir (19).

Sonuç

Çalışmamızın sonuçları Tokat Devlet Hastanesi verileri ile sınırlıdır. Bu sonuçları dolayısı ile Tokat ili veya ülkeye genellemek doğru olmaz. Ülkemizde pek çok hastanede verilen sağlık kurulu hizmeti ve bu başvurulardaki silah ruhsatı ve güvenlik görevlisi olma ve av bayiliği için ruhsat alma başvurularında kişilerin akıl ruh sağlıklarının değerlendirilmesi muayenesi ruh sağlığı ve hastalıkları asistanı ve uzmanının sık karşılaştığı ve iyi bilinmesi gereken bir hizmettir. Bu konuda yapılacak çalışmalar hem alanımızdaki eksiklikleri görmek hem de sağlıklı bir demografik veri oluşturulması, hem de bu verilerin değerlendirilmesi açısından oldukça faydalı olacaktır

Kaynaklar

1. Balcıoğlu İ. Adli psikiyatri ve Silah Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2006;7:10-17.
2. Demirkan Ö, Demirkan S, Dal U, et al. Silâh sâhibi olması sakıncalı kişilik

özellikleri. Adlî Psikiyatri Dergisi. 2005;2:21-30.

3. İlkiz F. Silah ve ruhsatlandırma. Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2006;7:18-27.
4. Ayyıldız E, Günaydın B. "Türkiye'de Bireysel Silahsızlanma ve Şiddet Haberleri" Yerel Medya Seminerleri / Diyarbakır - Rize. İstanbul: Umut Vakfı; 2007.
5. Özdeş, T. Ateşli Silahlarla İşlenmiş Suçlar ve Silah Ruhsatı, Av Tüfeği Tezkeresi ile Sahiplik Belgesi Alımında Adli Psikiyatrik Muayenenin Önemi. Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul, 2003.
6. <http://www.umut.org.tr/public/page.aspx?id=7114>
7. T.C. Sağlık Bakanlığı, Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Silah ruhsatı alacak kişilere verilecek raporlarla ilgili 2004/74 sayılı Genelge, 2004.
8. Özalp E, Soygür H. Silah ruhsatlandırmasında ruh hekiminin rolü. Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2006;7:28-34.
9. Killas M. International correlations between gun ownership and rates of homicide and suicide. Canadian Medical Association Journal. 1993;148:1721-2.
10. Dahlberg LL, Ikeda RM, Kresnow MJ. Guns in the home and risk of a violent death in the home: findings from a national study. American Journal of Epidemiology 2004; 160: 929-936.
11. Torun F, Torun SD, Yıldırım EA. Silah ruhsatı almak için başvuranlarda depresyon, aleksitimi ve kişilik özellikleri. Nobel Medicus. 19, Cilt: 7, Sayı:1.
12. Atlı A, Bulut M, Uysal C, Kaya MC, Karababa F, Güneş M, Beşaltı S, Bez

- Y, Sır A. Silah ruhsatı rapor başvuruları Şanlıurfa örneği. Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Dergisi, Cilt 3, Sayı 12, Yıl 2012.
13. Topçu O, Hoccoğlu Ç, Güveli H, Kandemir G&Bahçeci, B. Bir Eğitim Hastanesi Psikiyatri Polikliniğine Silah Ruhsatı İçin Başvuran Olguların Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi. 2012;29(1), 29-37.
14. Uysal C, Atli A, Kır ZM, Bulut M, Korkmaz M, Güneş M & Gören S. Dicle Üniversitesi Hastaneleri Sağlık Kurulu'na Silah Ruhsatı Almak İçin Yapılan Başvuruların Değerlendirilmesi: Retrospektif Bir Çalışma. 2013:97-107.
15. Tan S, Aldemir S, Sevinç ŞS, Özer İ. Ruhsatlı silah bulunduran ve taşıyanların kişilik profillerinin değerlendirilmesi. New/ Yeni Symposium Journal. 2011;49(2):89-94.
16. Hepburn L, Miller M, Azrael D, Hemenway D. The US gun stock: results from the 2004 national firearms survey. Inj Prev. 2007;13(1):15-9.
17. TÜİK. İntihar İstatistikleri 2011. Erişim: www.tuik.gov.tr/VeriTabanlari.do?vt_id=24&ust_id=11. Erişim tarihi: 12 Aralık 2012.
18. Özdes T, Oral G, Cantürk N, Kumral B & Erkol Z. Atesli silah kullanarak suç işleyen sanıkların sosyodemografik özellikleri ve psikiyatrik profilleri. Anadolu Psikiyatri Dergisi. 2014;15(3):230.
19. el-Guebaly N, Lee M. Alcoholism and gun control. Can Psychiatr Assoc J. 1977;22(5):243-51.

